

Dock nyttjas äfv. Christus, utom för genitiven, som ovilkorligt fordrar Christi. I stället för Christe! i vokativen, brukas ofta Christ! — Skrifves äfv. *Kristus*.

CHRISTUSBILD, kři'stusstu'bild, m. 3. Bild, som föreställer Christus, människoligets frälsare.

CHROM, kräm, n. 3. sing. (kem.) En år 1797 af Vauquelin upptäckt, blygrå, spröd och ganska hård metall, som ingår i flera färger. — Skrifves äfv. *Krom*.

CHROMATIK, kråmatí'k, f. 3. (från grek.) 1) Läran om färgerna. — 2) Konsten att blanda färgerna i målning. — Skrifves äfv. *Kromatik*.

CHROMATISK, kråmatí'ssk, a. 2. 1) (opt.) Färgad. — 2) (i musik) *C. skala*, fortskridande genom halftoner, t. ex.: c, ciss, d, diss, e, f, físs, g, gíss, a, aíss, c. *C-a toner*, alla af de sju ursprungliga afleda toner. — Skrifves äfv. *Kromatisk*.

CHROMGRÖNT, krå'mgrö'nt, n. sing. (egentl. neutrum af obrukliga adjektivet *Chromgrön*) Chromoxidul, hvilken nyttjas såsom den vackraste gröna färg till emalj- och porslinsmålning.

CHROMGULT, krå'mgú't, n. sing. (egentl. neutrum af obrukliga adjektivet *Chromgul*) Chromsyrad blyoxid, en skön och oföränderlig gul målarfärg, hvilken isynnerhet användes till målning af vagnar.

CHROMSYRA, krå'msy'ra, f. 1. (kem.) Syra, uppkommen genom förening af chrom med syre; utgör ett mörkrödt pulver eller en ljusröd, af fina, hårförmiga kristaller bestående massa; har skarpt sur samt efteråt sträf, metallisk smak.

CHROMSYRAD, a. 2. (kem.) 1) Förenad med chromsyra. *C-t kali*. — 2) Bildad genom förening med chromsyra. *C-t salt*.

CHRONISK, **CHRONOLOGI**, m. fl., se under **K**.
CHRYSOBERYLL, kry'såbery'll, m. 3. (mineral.) Ädelsten med grönvit, sparrisgrön, gröngrå eller blågrå färg och matt glans.

CHRYSLIT, kry'sålí't, m. 3. (mineral.) En gulgrön ädelsten, bestående af kiselcyrad talkjord. Skrifves äfv. *Chrysolith*.

CHRYSOBRAS, kry'såbrás, m. 3. (mineral.) Ett slags äpeltgrön halfädelsten.

CHURFURSTE, m. fl., se under **K**.

CHYLUS, tjý'luss, m. sing. (lat., ifrån grek.) *C*. eller Mjölksaft kallas födoämnen, sedan de i tarmarna blifvit upplösta och förädlade.

CHYMUS, tjý'muss, m. sing. (lat., ifrån grek.) Den grötaktiga massa, hvartill födoämnen af magen förvandlas, för att sedan i tarmarna ytterligare förädlas till Mjölksaft (jfr. *Chylus*).

CHÄS, se *Schäs*.

CICATRISATION, ---- tshón, f. 3. (med.) Sårs hopläkning.

CICERO, sí'sero, m. sing. En sort boktryckarstil, som fått sitt namn deraf, att de första upplagorna af den romerske författaren M. T. Cicero trycktes med sådan stil.

CICERONE, tjítjerá'ne, m. 3. Utí Italien, isynnerhet í Rom, en person, som visar främlingar stället märkvärdigheter och ger förklaring öfver dess älderdomslemningar. Kallas så med häntydning på Ciceros värtalighet, emedan desse ciceroner äro ganska pratsamme.

CICERONIAN, ---- án (litter.), m. 3. 1) En, som skrifer och talar latin utmärkt väl, med en Ciceros mästarekap. — 2) En, som imiterar Ciceros stil.

CICERONISK, a. 2. (litter.) Som liknar Ciceros stil, filosofi, o. s. v. *C. stil*, *váltalighet*, *filosofi*. — *Ciceroniskt*, adv.

CICISBEO, tjítjissbéá, eller **CICISBÉ**, m. 3. pl. — *beer*. Enligt italiensk sed, en förtrogen vän och daglig sällskapare åt ett gift fruntimmer.

CIDER, sí'dr, m. sing. Vin af allehanda slags fruktsorter, förnämligast af äpelen och päron, isynnerhet de förra. — *Syn*. Fruktvin, Äpeltvin, Äpelmust, Päronmust.

CIDERBRÄNNVIN, sí'dr-brá'n'nvin, n. 3. Brännvin, beredd af grumset, som blir öfver vid ciderepressning.

CIDERPRESS, m. 2. Press, som begagnas vid beredning af cider.

CIDERSIRAP, m. 3. Sirap, beredd af cider. [— sirup, — syrur.]

CIDERÄTTIKA, f. 1. Ättika, beredd af cider.
CIGARR, — ärr, m. 3. Tvenne tobaksblad, ett bredare och ett smalare, sammanrullade så, att en fin rörformig öppning går längs igenom.

Anm. Ordet *Cigaro*, som är spanskt, betyder egentligen ett rörformigt hopvridet, olimmadt papper eller majsblad, í hvilket ett tobaksblad är inlagdt.

CIGARRFODRAL, — ärr — ál, n. 3. o. 3. Fodral, att förvara cigarrer utí.

CIGARRMUNSTYCKE, n. 4. Särskilt munstycke, med en liten pipformig öppning nedtill, hvarutí cigarren sättes, då man vid rökningen ej vill hålla den med fingern.

CIKORIA, — kó --, f. 1. 1) (bot.) Se *Väg-vårda*. — 2) Ett slags surrogat för kaffe, tillredt af roten utaf Cikorieväxten eller Väg-vårdan. — Äfv. *Cichoria*. — *Ss. Cikorie-rot*.

CIKORIEKAFFE, — kó -- káffe, n. 4. sing. 1) Se *Cikoria*, 2. — 2) Sjelfva drycken, som tillredes af cikoria.

CIKORIESIRAP, m. 3. Sirap, beredd af Cikorieörtens rot. [— sirup, — syrur.]

CIKORIEÖRT, f. 3. Se *Cikoria*, 1.

CIMOLIT, simálí't, m. 3. (mineral.) En hvitgrå eller rödaktig stenart, som förekommer på ön Argentiera; nyttjades af de Gamle till fläckars urtagning.

CINCHONIN, sinnkónín, n. 3. (kem.) Fast, icke flygtig, rent besk växtbas í kinabark.

CINGLA, se *Singla*.

CINKA, sí'nka, f. 1. (af fr. *Cinq*) Femma, í tärningspel. *C. dus*, *c. tre*, *c. fyra*, o. s. v. *C-kor all*, båda femmorna. *Slå c.*, *få c.*

CINKADUS, sinnkadús, f. 3. 1) En femma och en tvåa, í tärningspel. *Slå c.* — 2) (fig., fam. o. skämtv.) Tillfällighet, träff, slump. *Låta komma an på en c.* *Det kommer an på en c.*, om *En c. kan görá't*. Brukas sällan utom í dessa talesätt. — *Syn*. Se *Tillfällighet*.

CINKOMPASS, sinnká'mppáss, n. sing. (af det fr. *cinq pas*, fem steg) Ett slags dans för en person, då man öfver två korslagda käppar hoppar í kors med fötterna, fem gånger efter hvarandra. *Dansa c.* (Fig. fam.) *Låra någon att dansa c.*, tukta någon.

CINOBER, sínóbr, m. sing. En högröd mineralfärg, bestående af kvicksilfver í förening med svafvel. — *Ss. C-färg*, *-röd*.

CIRCASSIENNE, sírrkassí'nn, n. sing. (fr.) Ett slags fint ylletyg.

CIRCE, sí'rce, nom. propr. f. 1) (grek. myt.) Trollgudinna, som förvandlade människor í djur, enligt fabeln boende på en ö í Medelhafvet. — 2) (fig. fam.) Förtrollande skön kvinna, förtrollerska.

CIRCUS, sí'rrkuss, m. sing. (lat.) 1) (hos de gamla Romarne) a) En stor, långgrund skådebana